

COVID-19 käitumisjuhend avalike ja kultuuriürituste korraldajatele ning kultuuriasutustele

Versiooni kuupäev: 15.11.2021

See juhend on tugimaterjal organisatsioonidele ja asutustele, kes korraldavad avalikes kohtades ja avalikkusele mõeldud üritusi. Sellised üritused on näiteks avalikkusele avatud kinoseansid, etendused, kontserdid, konverentsid, laadad ja festivalid.

Juhend lähtub Vabariigi Valitsuse 23.08.2021 korraldusest nr 305 „COVID-19 haiguse leviku tõkestamiseks vajalikud meetmed ja piirangud“, mille [tervikteksti 15.11.2021 seisuga leiab siit](#).

Vabariigi Valitsuse korralduste terviktekstid on kättesaadavad Riigi Teatajast ja internetileheküljelt www.kriis.ee/et/hadaolukorra-aegsed-oigusaktid.

COVID-19 on nakkushaigus, mis levib inimeselt inimesele piisknakkuse kaudu, peamiselt lähikontaktil nakkusohtliku inimesega, kellel on iseloomulikud sümptomid. See tähendab, et viirust on võimalik saada nakatunud inimesega lähikontaktis olles või saastunud pindade ning käte kaudu. Viirus levib kiiremini siseruumides ning riskirühmadel (sh vanemaealistel) on suurem risk haiguse raskekujuliseks kulgemiseks, tüsistusteks ning haiglaravi vajaduseks.

Ürituste ettevalmistamisel tekkivate lisaküsimuste puhul on võimalik konsulteerida kohaliku omavalitsuse üksuse, Terviseameti ja Kultuuriministeeriumiga.

Juhendit täiendatakse piirangute või tingimuste muutmise järgi.

1. Üldised nõuded kultuuri- ja avalike ürituste korraldamisele ning kultuuriasutustele

MASK

Kaitsemaskiks peetakse üksnes meditsiinilist maski või muud maski, mis vastab ettenähtud standarditele. Maskiks ei loeta muul viisil suu ja nina katmist. Näiteks ei piisa edaspidi enam visiiri, kaelussalli, krae, isetehtud maski vms kasutamisest, sest domineerivaks muutunud koroonaviiruse deltatüvi on oluliselt nakkavam kui pandeemia algul levinud viirustüved ning uuringute kohaselt ei aita suu ja nina katmine millegi muu kui kaitsemaskiga nakatumist vältida. Rangelt soovituslik on kasutada meditsiinilisi või nendega võrdsustatud maske, sest need tõkestavad koroonaviiruse deltatüve õhu kaudu edasikandumist väga tõhusalt.

Avalikus siseruumis on kaitsemaski kandmine kohustuslik. Maski tuleb kanda nii nendes avalikus kasutamiseks mõeldud ruumides, kuhu on võimalik siseneda igaühel ja kus liigub palju inimesi, kes üksteisega iga päev kokku ei puutu, kui ka nende avalikes ruumides, kus kontrollitakse COVID-19 tõendit.

Avalikus siseruumis peab tegevuse eest vastutav isik tagama maskikandmise nõude täitmise. Seda on võimalik teha, kui suunata maski mittekanndvad isikud maski ette panema või pakkuda maske tasuta või tasu eest kohapeal. Kui isik maski kanda ei soovi, on korraldajal õigus teda tegevusse mitte lubada.

Kui maskikandmisest keeldutakse tervislike põhjuste tõttu, peab külastaja esitama sellekohase tõendi. Terviseameti ja Politsei- ja Piirivalveameti järelevalve käigus on ilmnenud, et tervislikke põhjuseid kasutatakse põhjendusena olukordades, kus on kahtlus, et vastavat alust tegelikult ei esine. Samas puuduvad järelevalve tegijal tõhusad meetmed aluse esinemise kontrollimiseks. Seepärast on tõendamise kohustus isikul, kes vastavale alusele tugineb.

Nii kontrollitud kui ka kontrollimata ruumides ei laiene maskikandmise kohustus alla 12-aastastele või inimestele, kes ei saa kaitsemaski tervislikel põhjustel kanda ning nad esitavad nimetatud asjaolu kohta tõendi, mille on väljastanud tervishoiuteenuse osutaja.

Töösuhetes jääb tööl käimise nõuete aluseks endiselt töökeskkonna riskianalüüs. See tähendab, et töötajate (sh teenindajate, piletimüüjate) isikukaitsevahendid tuleb tööandjal valida töötaja riskirühma kuulumise ja töö eripära alusel. Maski kandmine ei ole kohustuslik, kui see ei ole töö või tegevuse iseloomu tõttu võimalik.

KELLAJALINE PIIRANG

Teatrietendused, kontserdid, kinoseansid, konverentsid ning muud avalikud üritused ja koosolekud, kuid ka huvitegevus ja huvihariduse tegevused peavad lõppema hiljemalt kell 23.00. See tähendab, et avalikus siseruumis tegevuse eest vastutav isik peab tagama, et külastajad ei viibi seal ajavahemikul kell 23.00–6.00.

Kui tekib olukord, kus külastajad on kell 23.00 või kohe peale seda tegevuse asukohast lahkumas, on järelevalve tegijal kaalutusõigus mõistlikult asjaolusid arvestades hinnata olukorda ja tegevuse eest vastutava isiku panust meetmest kinnipidamiseks.

Kellaajaline piirang ei kohaldu tegevusega seotud isikule, kelle tööandja on töökeskkonna riskianalüüsis ette näinud ja rakendanud konkreetse tegevuskoha riskide maandamise meetmed. Nimetatud isik peab olema need nõuded täitnud või olema tegevuse eest vastutaja või tema esindaja või hädaabitööde tegemisega seotud isik.

COVID-19 TÕEND

Kontrollitud tegevustes saavad COVID-19 tõendiga osaleda üksnes vaksineeritud või COVID-19 läbipõdenud täiskasvanud. Vaksineerimata inimeste ligipääsu kontrollitavatele üritustele ja tegevustele piiratakse, sest neil on väga kõrge risk nakatuda, nakatununa levitavad nad viirust rohkem kui immuunkaitsega inimesed ning samuti on neil suur oht põdeda haigust rängemalt ja sattuda haiglasse. Inimesed, kellel on kehtiv negatiivne COVID-19 testitulemus, kuid kes ei ole vaksineeritud ega haigust läbi põdenud, ei tohi minna teatrisse, kontserdile, kinno, avalikesse saunadesse, spaadesse, basseinidesse, veekeskustesse, ujulatesse ja konverentsidele. Nad ei tohi osa võtta meelelahutusteenustest, käia muuseumides ja näitustel või veeta toitlustusasutustes kohapeal aega. Samuti ei saa nad osaleda spordivõistlustel ega spordi- ja liikumisüritustel ning nad ei pääse avalikele koosolekutele, mis toimuvad siseruumides või õues piiratud alal.

See tähendab, et nn kontrollitud üritused on:

- avalikel koosolekutel ja üritustel, sh teatris, kinos, kontserdil (k.a kirikukontserdil), konverentsil;
- muuseumites ja näituseasutustes;
- meelelahutusteenuste osutamisel;
- toitlustusettevõtetes kohapeal söömisel-joomisel.
- sportimisel ja treenimisel;
- noorsootöös;
- huvitegevuses ja -hariduses;
- täienduskoolituses ja täiendõppes;
- spordi- ja liikumisüritustel;
- saunades, spaades, veekeskustes ja ujulates;

Vanusegruppide järgi:

- **Alla 12 aasta ja 3 kuu vanused** saavad meelelahutuses, kinos, teatris, spaas ja teistes tegevustes osaleda ilma testimiseta ja COVID-19 tõendita.
- **12 aasta ja 3 kuu kuni 17-aastased (k.a.)** peavad ülalnimetatud tegevustes osalemiseks esitama COVID-19 tõendi või tõendi tervishoiuteenuse osutaja tehtud PCR-testi (tehtud kuni 72 h varem) või antigeeni testi (tehtud kuni 48 h varem) negatiivse tulemuse kohta.
- **Täisealised (alates 18-aastased)** peavad ülalnimetatud tegevustes osalemiseks esitama COVID-19 tõendi vaksineerituse või haiguse läbipõdemise kohta.
- **NB!** Eeldusel, et isikul puuduvad haigussümptomid ning talle ei ole kehtestatud liikumisvabaduse piirangut, saavad **alla 19-aastased üldhariduskooli ja kutseõppeasutuse õpilased ilma COVID-19 tõendita ja testimiseta osaleda huviringides ning tulla koos klassiga või rühmaga muuseumisse ja näituseasutusse õppekäigule (st muuseumitundi, ekskursioonile vms). Tingimus on, et osalevad ainult sama klassi või rühma õpilased. Erandit kohaldatakse ka isikule, kes saab 2021/2022. õppeaasta kestel 19-aastaseks.**

Kõikide osavõtjate COVID-19 tõendit tuleb kontrollida ka siis, kui näiteks teatri- või kinosaal või konverentsiruum renditakse eraürituse tarbeks või kui korraldatakse erapidu toitlustusasutuses. Samas pole COVID-19 tõendit vaja esitada, sisenedes toitlustusettevõttesse ettetellitud toidu kaasaostmiseks, kuid sellisel juhul tuleb kanda maski.

COVID-19 tõendit ei pea kontrollima piiramata territooriumiga väliüritustel, st kui tegemist on suure alaga, kus tegevus toimub, ja see ei eristu muust tavapärasest ühiskondlikust ruumist.

Siseruumides toimuvate tegevuste korral on oluline lisaks tõendite kontrollimisele või testimisele tagada hajutatuse ja desinfitseerimisnõuete täitmine, v.a istumisaladel. Hajutatuse nõude tagamise eest vastutab tegevuse eest vastutav isik.

Korraldajatel on kohustus kontrollida COVID-19 tõendite kehtivust ja küsida külastaja isikusamasuse tõestamiseks isikut tõendavat dokumenti.

Eestis töötavat kontrollirakendust on võimalik kasutada aadressil [kontrolldigilugu.ee](https://www.kul.ee/control).

COVID-19 tõendit ei pea esitama, kui isik on:

- alla 12-aastane;
- tervisliku seisundiga, mida arvestades ei ole arsti otsusel tema vaktsineerimine võimalik ning isik esitab enne tegevuses osalemist sellekohase tõendi (erand ei kehti erivajadusega isiku saatjale);
- tegevusega seotud isik, kelle tööandja on töökeskkonna riskianalüüsis ette näinud ja rakendanud konkreetse tegevuskoha riskide maandamise meetmed ning nimetatud isik on need nõuded täitnud;
- tegevuse eest vastutav isik või tema esindaja või hädaabitööde tegemisega seotud isik.

COVID-19 tervisetõendina kehtib dokument, mille saavad COVID-19 haiguse läbi põdenud või selle vastase vaktsineerimiskuuri läbinud inimesed alla laadida patsiendiportaalist. Vt täpsemalt: <https://www.kul.ee/covid-tervisetõend>.

Töösuhetes jääb tööl käimise nõuete aluseks endiselt töökeskkonna riskianalüüs. See tähendab, et tööandja võib nõuda töötajalt vaktsineerimist, kui riskianalüüsist selgub, et see on viiruse leviku tõkestamiseks ja konkreetset ametikohal tööülesannete ohutuks täitmiseks vajalik ning kui riske ei saa muude meetmetega piisavalt maandada. Töötajate isikukaitsevahendid tuleb tööandjal valida töötaja riskirühma kuulumise ja töö eripära alusel.

OSALEJATE PIIRMÄÄRAD

Piirmäärad kontrollitud üritustel on **siseruumides kuni 1000 ja välistingimustes kuni 2 000 inimest ühel ajahetkel**. Ürituse korraldaja peab tagama küllastajate hajutatuse ürituse alal ning desinfitseerimisvahendite olemasolu, v.a istumisaladel.

Kui tegemist on välistingimustes toimuva piiramata territooriumiga avaliku üritusega, siis osalejate arvule piirangut ei seata, samuti ei ole siis COVID-19 tõendi kontrollimise kohustus. See kehtib näiteks selliste avalike ürituste korraldamise kohta, mis toimuvad ühes linna asumis või kogu asustusüksuses, kus inimesed on pidevas liikumises ning ei ole võimalik määratleda kindla koha ja osalejatega üritust

või tegevust. Samuti võimaldab erand korraldada avalikke koosolekuid välistingimustes avalikuks kasutamiseks mõeldud ühiskondlikus ruumis.

ERANDID

Avalikud üritused, mille osalejatele kehtestatud tingimused võivad eelnimetatust erineda, on lubatud järgmistel juhtudel:

1. tegemist on ülekaaluka ühiskondliku või riikliku huviga üritusega;
2. ürituse toimumise asukoha kohaliku omavalitsuse üksus on esitanud seisukoha tegevuse elluviimise kohta;
3. Terviseamet on esitanud arvamuse ürituse korraldaja COVID-19 haigust põhjustava koroonaviiruse SARS-CoV-2 leviku tõkestamiseks koostatud riskide maandamise plaani sobivuse kohta.

Avalike sündmuste puhul, mille kohta annab loa kohaliku omavalitsuse üksus, teeb viimase otsuse kohaliku omavalitsuse üksus. Üksusel on õigus vajaduse järgi piiranguid kitsendada.